

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2 : จังหวัดอุดรธานี

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

-

ชื่อนักวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

2556

ประเภทของงานวิจัย

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 ระยะ ระยะที่ 1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และระยะที่ 3 การขยายผลการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การวิจัยเริ่มต้นใน พ.ศ. 2554 – 2555 เป็นการดำเนินงานในระยะที่ 1 และ 2

ระยะที่ 1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทโรงเรียนเป้าหมาย ความต้องการในการพัฒนาของครูและผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี 5 แห่ง เครื่องมือได้แก่ กรอบแนวทางการสนทนากลุ่ม แบบสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรและแบบสอบถามสมรรถภาพของครูและผู้บริหาร การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณให้สถิติพื้นฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพนำข้อมูลมาถอดความ วิเคราะห์เนื้อหา จำแนกประเภทข้อมูลและหาความสัมพันธ์โดยวิธีอุปนัย ผลการวิจัยได้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของแต่ละโรงเรียน และกลไกและเครือข่ายการพัฒนาครูและผู้บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก

ในปี พ.ศ. 2555 การดำเนินงานในระยะที่ 2 เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยและพัฒนาในระยะที่ 2 สรุปได้ดังนี้

1. ส่วนมากจัดขึ้นตามปัญหา ความต้องการเร่งด่วน และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้กิจกรรมการพัฒนาครูที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น ครูส่วนมากคิดว่าน่าจะมาจากการจัดการเรียนรู้ที่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จึงเป็นที่มาของโครงการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. โรงเรียนทั้ง 5 นำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯไปใช้ การพัฒนาครูมีสองระยะ คือระยะเปิดภาคเรียนและระยะปิด

ภาคเรียน

3. การจัดประชุมปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับในระยยะปิดภาคเรียน มีโรงเรียน 4 แห่ง ซึ่งครูส่วนมากพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนได้ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและนำไปใช้จริง
4. การติดตามประเมินผลและนิเทศแบบกัลยาณมิตร โรงเรียนทั้ง 5 แห่ง หลังการนำแผนพัฒนาครูและผู้บริหารไปปฏิบัติพบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น
5. การประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก
6. รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นรากฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ โดยครูเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ
7. สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขคือ ครูต้องมีอุดมการณ์ มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ ควรมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง
8. ข้อเสนอแนะ เขตพื้นที่การศึกษาต้องทำหน้าที่ประสานงานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวก และควรมีการนิเทศติดตามผลงานของครูและผู้บริหารอย่างต่อเนื่องและขยายเครือข่ายต่อไป

📄 คำสำคัญ

รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, โรงเรียนขนาดเล็ก, ผู้บริหารสถานศึกษา, พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู, พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของนักเรียน, การพัฒนาครูและผู้บริหารฯ

📄 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เผยผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พ.ศ. 2549 – 2551 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กผ่านการประเมินน้อยสุดร้อยละ 76.45 ขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษผ่านประเมินมากที่สุดร้อยละ 98.5 รองลงมาเป็นขนาดใหญ่ ร้อยละ 95.61 โรงเรียนที่ไม่ผ่านประเมิน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สพฐ. ซึ่งพบว่าปีการศึกษา 2549 – 2550 มีโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สพฐ. ที่นักเรียนไม่เกิน 120 คนถึงร้อยละ 40 ของโรงเรียนสังกัด สพฐ. ทั้งหมดแต่ละปีรัฐอุดหนุนงบฯมาก แต่คุณภาพการศึกษากลับไม่เพิ่มเท่าที่ควร ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากคือ ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การจัดการ ขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอุปกรณ์ เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์

จากการศึกษาปัจจัยที่ผลต่อคุณภาพการศึกษา พบว่าสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กสูงที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ในขณะที่ปัจจัยด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้ปัจจัยด้านสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษามีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กสูงสุด

ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินงานโครงการนำร่องในการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 จนถึงปี พ.ศ. 2547 พบว่า การพัฒนาครูรูปแบบนี้สามารถสร้างวัฒนธรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาให้เกิดขึ้นทั้งโรงเรียน ตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โดยครูในโรงเรียนเป็นผู้นำการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาวิจัย ให้บริการวิชาการ โดยเฉพาะการให้บริการและการวิจัยด้านการพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียนท้องถิ่น จึงเสนอโครงการรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยได้กำหนดเป้าหมายเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ทั้งหมดจำนวน 5 โรงเรียน โดยมีสมมติฐานว่าโรงเรียนเป้าหมายนักวิจัย

ในปีการศึกษา 2555 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้จัดโครงการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นการตรวจสอบ

รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่สร้างขึ้นว่าจะนำไปใช้ได้อย่างไร โดยมีการตรวจสอบระหว่างการทำรูปแบบไปใช้ และการตรวจสอบเมื่อสิ้นสุดกระบวนการใช้รูปแบบฯ หลังจากนั้นจะมีการถอดบทเรียนทบทวนรูปแบบฯ อีกครั้งหนึ่งเพื่อนำไปขยายผลในปี พ.ศ. 2556

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ทบทวนรูปแบบและแผนปฏิบัติการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา
2. ทดลองใช้รูปแบบและแผนปฏิบัติ เพื่อพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา
3. ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา
4. ถอดบทเรียนจัดทำแนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยและพัฒนา มีระยะเวลาดำเนินการ เริ่มต้นในเดือนมีนาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2555
2. พื้นที่ดำเนินการวิจัย มีขอบเขตคือ โรงเรียนเป้าหมาย 5 โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู ผู้บริหาร และนักเรียนในโรงเรียนเป้าหมาย 5 โรงเรียน
4. ผู้ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้แก่
 - 4.1 ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน เช่น ศึกษานิเทศก์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชุมชน เป็นต้น
 - 4.2 คณะผู้วิจัย
 - 4.3 ครู นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา/ที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ ปฏิบัติงานในภารกิจการสอน การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เป็นการวิจัยและพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมโดยศึกษาบริบทพื้นที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ยกร่างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูฯ เตรียมการวางแผนและกำหนดรายละเอียดเพื่อทดลองใช้ ทั้งนี้ ทฤษฎี สมมติฐานและกรอบแนวคิดของโครงการวิจัยมีดังนี้

1. ความสำคัญของการจัดการศึกษาและแนวนโยบายในการจัดการศึกษา
2. บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
3. การจัดการความรู้ของโรงเรียนและครู
4. สภาพการพัฒนาครูในประเทศไทย
5. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่
6. แนวทางการพัฒนาครู
7. การพัฒนาวิชาชีพครูที่มีคุณภาพสูง
8. การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
9. การบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีกระบวนการพัฒนารูปแบบฯ จากความต้องการของโรงเรียนและครู รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งการวิจัยจะแบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 การยกกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การดำเนินงานในระยะที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน เป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี มีการศึกษาบริบท และความต้องการของโรงเรียนเป้าหมาย จัดประชุมปฏิบัติการยกกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและประเมินรูปแบบฯ ที่สร้างขึ้น

ระยะที่ 2 เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก การดำเนินงานในระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และกิจกรรมการวิจัย

ระยะที่ 3 เป็นการขยายผลการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ผลการวิจัย

การดำเนินงานในระยะที่ 1 การยกกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนและคัดเลือกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีทั้ง 4 เขต กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ คือเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน มีระยะห่างจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีไม่เกิน 30 กิโลเมตร การคัดเลือกได้โรงเรียนทั้งหมด 5 แห่งจาก 4 เขต ผลการวิจัยได้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การดำเนินงานในระยะที่ 2 การนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไปทดลองใช้ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา มีการดำเนินกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา 4 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 1 การทบทวนรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ ในโรงเรียนขนาดเล็ก และแผนปฏิบัติ มีวิธีดำเนินการโดยการลงพื้นที่เยี่ยมโรงเรียนเป้าหมาย 5 แห่ง เพื่อทบทวนและผลักดันให้มีการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ ที่โรงเรียนสร้างขึ้นไปปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิธีการดำเนินการเป็นการติดตาม ลงพื้นที่ ร่วมปรึกษาหารือ และให้การสนับสนุนโครงการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาครู ผู้บริหาร หรือนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการต่อจากระยะที่ 1

กิจกรรมที่ 3 การติดตามประเมินผลและนิเทศแบบกัลยาณมิตร วิธีดำเนินการโดยคณะผู้วิจัยออกติดตามผล นิเทศและให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และผู้ช่วยนักวิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

กิจกรรมที่ 4 การติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครูหลังการนำแผนพัฒนาครูและผู้บริหารไปปฏิบัติ วิธีดำเนินการเป็นการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารฯ เกี่ยวกับการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมที่ 5 การประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน กิจกรรมในระยะนี้เป็นการประเมินรวบยอดโดยใช้แบบสอบถาม

อภิปรายผล

1. การทบทวนรูปแบบและแผนปฏิบัติการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มีเป้าหมายคือการลงพื้นที่เยี่ยมโรงเรียนที่กำหนด 5 แห่ง เพื่อทบทวนและผลักดันให้มีการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ ที่โรงเรียนสร้างขึ้นไปปฏิบัติ รวมทั้งการเพิ่มเติมแผนปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

1.1 การเยี่ยมโรงเรียนส่งผลให้มีผู้บริหารฯ ครูผู้ประสานงาน และครูอื่นๆ ในแต่ละโรงเรียนได้สนทนา ทบทวนรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ และมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมและแผนปฏิบัติการแบบกว้าง

1.2 แผนปฏิบัติและกิจกรรมส่วนมากเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามปัญหา ตามความต้องการอย่างเร่งด่วน จึงไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดเดิม แต่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กหรือไม่ นั้น พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมเป็นขั้นตอนการพัฒนาที่แต่ละโรงเรียนปฏิบัติได้ทั้ง 5 แห่ง กิจกรรมการพัฒนาครูโดยตรงที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น ครูในโรงเรียนเป้าหมายส่วนมากมีความคิดมาจากการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งจะทำให้ดีนั้นควรจะมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จึงเป็นที่มาของโครงการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การจัดกิจกรรมพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมโดยยึดหลักการของรูปแบบที่ได้วางไว้ ทั้งที่เป็นรูปแบบของแต่ละโรงเรียน โดยมีกลไกและเครือข่ายการพัฒนาครูและผู้บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นหลักการที่คณะวิจัยใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาครูที่มีโรงเรียนเป็นฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาครูฯ ในแต่ละโรงเรียน ด้านการจัดประชุมปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับตามกลุ่มสาระที่ครูรับผิดชอบ ผลปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ตอบรับการปฏิบัติการครั้งนี้อย่างดี

3. การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา หลังกิจกรรมการทบทวนรูปแบบและการจัดกิจกรรมพัฒนาครู ผู้บริหารฯ และนักเรียนในระยะก่อนปิดภาคเรียนที่ 2/2554 และระยะปิดภาคเรียนฤดูร้อน คณะนักวิจัยได้ติดตามตรวจสอบ และนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. การนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติ ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน มีส่วนร่วมและเข้าใจรูปแบบเป็นอย่างดี ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่น ยินดี และเต็มใจ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมและแผนปฏิบัติต้องวางแผนให้สอดคล้องกับเวลา ปฏิทิน เป้าหมาย และบริบทของโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อให้การขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายอันเดียวกัน การประชุมปฏิบัติการยังเป็นกิจกรรมที่พบว่าเมื่อผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ผู้บริหาร และนักเรียน การนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการสะท้อนความคิดเห็น เป็นกลยุทธ์ที่ต้องสอดแทรกในขั้นตอนของรูปแบบฯ ในแต่ละโรงเรียนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในระยะที่ 3 เป็นการขยายผลรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กโดยมีโรงเรียนที่พัฒนารูปแบบฯ เป็นแกนนำสำคัญ ซึ่งจะเน้นการขยายผลการพัฒนาในโรงเรียนเครือข่าย ประเด็นสำคัญคือ

1. โรงเรียนแกนนำจะต้องเข้าใจในรูปแบบที่ชัดเจน และการวางแผนการขยายผลจะต้องสอดแทรกในกิจกรรมของโรงเรียนเครือข่าย เพื่อไม่ให้เป็นการภาระงานของโรงเรียนแกนนำ

2. ควรจะสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการส่วนหนึ่งให้กับโรงเรียนแกนนำ หรืออาจจะเป็นการระดมทรัพยากรจากโรงเรียนเครือข่าย

3. การมีส่วนร่วมในการนำรูปแบบฯ ไปขยายผลเป็นกลยุทธ์สำคัญ ควรจะมีการแสวงหาความร่วมมือจากโรงเรียนเครือข่ายและไม่เป็นการบังคับให้ปฏิบัติตาม

www.thaiedresearch.org